

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»**

для студентів усіх ліцензованих спеціальностей НТУ "ХПІ"
денної та заочної форми навчання

електронне видання

Методичні вказівки розробили:

ст.викладач каф. ПВ Лерантович Е.Т.

доцент каф. ПВ Капінос М.М.

Методичні вказівки схвалені на засіданні
Кафедри Інформатики та інтелектуальної власності

Інтелектуальна власність. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи при вивченні дисципліни “Інтелектуальна власність” для студентів усіх ліцензованих спеціальностей НТУ “ХП” денної та заочної форми навчання. Методичні рекомендації містять питання для самоконтролю, теми рефератів, і рекомендовану літературу, а також завдання для виконання СРС., 2013, с. 40

ЗМІСТ

1.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2.	ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	4
	2.1 Тематика курсу «Інтелектуальна власність».....	5
	2.2.Теоретичний матеріал для самостійного опрацювання студентом (зміст дисципліни).....	5
3.	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	17
4.	ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	17
5.	КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ	19
6.	МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	21
7.	ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	22
	7.1 Правила оформлення посилань на джерело.....	23
	7.2 Правила складання бібліографії.....	23
	7.3 Зміст додатка.....	23
	7.4 Оформлення СРС.....	24
8.	ІНФОРМАЦІНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	26
	8.1.Нормативно-правові акти	26
	8.2 Список рекомендованої літератури.....	28
	8.3 Періодичні видання.....	30
	8.4.Електронні ресурси Інтернет.....	30
	Додатки.....	40

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Мета викладання дисципліни

Дисципліна має метою :

- вивчення поняття права інтелектуальної власності (ПІВ), об'єктів та суб'єктів ПІВ, системи законодавства у сфері інтелектуальної власності (ІВ);
- вивчення процедури набуття прав на об'єкти ПІВ
- комерціалізація об'єктів ПІВ, використання інтелектуальної власності і продаж ліцензійних технологій
- захист прав на об'єкти ПІВ;
- міжнародне співробітництво в сфері ІВ і трансферу технологій.

1.2 В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні законодавчо-правові акти у сфері ІВ;
- об'єкти права ІВ;
- порядок набуття прав на об'єкти ІВ;
- мету і основні способи комерціалізації;
- необхідність захисту прав власника охоронного документа, види способів захисту прав.

2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна робота студентів (далі — СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни “Інтелектуальна власність” в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Саме самостійна робота набуває все більшого значення й актуальності сьогодні, оскільки обсяг навчального матеріалу з політології досить значний, і не все можна встигнути розглянути під час аудиторних занять. Отже, правильна організація власної самостійної роботи з боку студента є важливою запорукою успішного навчання і ефективного засвоєння ним знань.

Мета СРС — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної ознаки та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні виробити навички роботи зі спеціальною літературою та іншими матеріалами, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації.

Під час самостійної роботи краще за все проявляються індивідуальні особливості студента, його здібності та нахили.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, необхідних для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми : підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій викладача тощо. Серед них значне місце посідає саме методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також рекомендована спеціальна література .

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці, навчальному кабінеті або комп'ютерному класі університету, а також у домашніх умовах.

Завдання СРС — вивчення тем, питань, винесених на самостійне опрацювання студентами, засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих на лекціях та інших аудиторних заняттях знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета, забезпечення підготовки студентів до поточних аудиторних занять.

Самостійна робота студентів спрямована на досягнення поставленої мети через виконання відповідних завдань, зміст, обсяги і структура яких наведені далі.

Зміст та форми самостійної роботи студентів:

- 1 Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу
- 2 Підготовка до практичних занять
- 3 Підготовка до заліку
- 4 Виконання індивідуальних завдань
- 5 Виконання контрольних робіт

2.1 Тематика курсу «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

Тема 1. Введення в інтелектуальну власність. Система законодавства і державної правової охорони інтелектуальної власності

Тема 2. Право промислової власності (винаходи (корисні моделі), промислові зразки).

Тема 3. Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

Тема 4. Сучасні погляди на інститут права інтелектуальної власності

Тема 5. Право інтелектуальної власності: об'єкти авторського права і суміжних прав

Тема 6. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та захист прав на ІВ

Тема 7. Економічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності

Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентоспроможності продукції

2.2. Теоретичний матеріал для самостійного опрацювання студентом (зміст дисципліни)

Тема 1. Введення в інтелектуальну власність. Система законодавства і державної правової охорони інтелектуальної власності

При вивченні цієї теми студенти повинні засвоїти поняття інтелектуальної діяльності та її результату. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави. Для розуміння сутності права

інтелектуальної власності студенти повинні знати, яким чином виникли ідеї охорони авторського права, , яким чином відбувалася еволюція авторського права. Знати яким чином відбувалося становлення міжнародної системи охорони авторського права та авторського права в Україні. Знати, як проходило становлення міжнародної системи охорони суміжних прав та його становлення в Україні. Знати, як проходило становлення і розвиток міжнародної системи ІВ та законодавства України в області ІВ. Державна система правової охорони ІВ.

У результаті вивчення цієї теми студенти повинні знати та вміти характеризувати джерела права інтелектуальної власності (національні та міжнародні), а також національні джерела авторського права: Конституцію України, кодекси України, Закон України “Про авторське право та суміжні права”, міжнародні джерела авторського права: Бернську конвенцію про охорону літературних і художніх творів; Всесвітню конвенцію про авторське право; Договір ВОІВ про авторське право. Також необхідно знати систему національних джерел суміжних прав та міжнародні джерела суміжних прав: Знати, що систему національних джерел патентного права становлять Цивільний кодекс України; Закон України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі”; Закон України “Про охорону прав на промислові зразки”. А серед міжнародних джерел знати договори, які встановлюють міжнародну систему охорони промислової власності: Паризьку конвенцію про охорону промислової власності; стандарти; Договір про патенту кооперацію; Договір про патентне право; Гаазьку угоду про міжнародне депонування промислових зразків; Необхідно знати національне та міжнародне правове регулювання відносин, пов’язаних із комерційними найменуваннями, торговельними марками, географічними зазначеннями. Слід знати поняття та класифікацію об’єктів права інтелектуальної власності. Студенти повинні знати державну систему охорони та захисту права інтелектуальної власності в Україні, повноваження державних органів у сфері інтелектуальної власності, зокрема повноваження, завдання та функції Державної служби інтелектуальної власності, її структуру та основні завдання; повноваження державних інспекторів з питань інтелектуальної власності; організації колективного управління майновими правами суб’єктів авторського

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Що являє собою інтелектуальна власність як об’єкт правової охорони?
1. Складові права інтелектуальної власності?
2. Чим особисті немайнові права інтелектуальної власності відрізняються від майнових прав інтелектуальної власності?
3. Що є об’єктом захисту патентного права?
4. Що являють собою нетрадиційні результати інтелектуальної діяльності?
5. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності.
6. Які міжнародні договори забезпечують охорону авторського права?
7. Які міжнародні договори забезпечують охорону суміжних прав?
8. Які міжнародні договори забезпечують охорону промислової власності?
9. Які міжнародні договори полегшують охорону промислової власності в

кількох країнах?

10. Визначте основні положення Паризької конвенції як джерела патентного права.

11. Визначте основні положення Бернської конвенції.

Тема 2. Право промислової власності (винаходи (корисні моделі), промислові зразки)

У результаті вивчення цієї теми студенти повинні знати зміст права інтелектуальної власності, вміти характеризувати особисті немайнові права, розуміти їх невідчужуваність. Знати поняття та характеристику майнових прав інтелектуальної власності, які обмеження права інтелектуальної власності встановлені законодавством, строки дії виключних майнових прав. Характеризуючи суб'єктів права інтелектуальної власності, слід знати, що творцями об'єктів права інтелектуальної власності можуть бути лише фізичні особи. У ст. 1 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні

моделі" винахід визначено як результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології. Студенти повинні знати, що згідно з чинним законодавством України об'єктом винаходу (корисної моделі (КМ)) може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини) або процес (процес, прийом, спосіб, застосування продукту чи процесу). Студенти повинні вміти характеризувати продукт як об'єкт винаходу та процес як об'єкт винаходу (КМ), знати об'єкти, які не визнають винаходами (КМ). Важливо знати умови патентоздатності винаходів та вміти їх характеризувати (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність). Студенти повинні знати специфіку охорони корисних моделей, розуміти, якими критеріями винахід відрізняється від корисної моделі. Знати умови патентоздатності корисної моделі (новизна, промислова придатність). Промисловий зразок – це конструктивне вирішення виробу, що визначає його зовнішній вигляд, придатне для відтворення промисловим способом. Студенти повинні знати, що промислові зразки бувають об'ємними, площинними або комбінованими, а також розуміти, що придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього визначається лише його новизною. Слід усвідомлювати різницю між промисловим зразком і творами декоративно-прикладного мистецтва, за якими критеріями розмежовуються промислові зразки і винаходи, промислові зразки і торговельні марки, промислові зразки і корисні моделі.

Студенти повинні знати, що на відміну від авторського права, права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків охороняються лише після отримання патенту. Студенти повинні знати порядок оформлення патентних прав на кожний вид об'єкта патентної власності, розуміючи, що кожний з них має свої особливості, зумовлені його специфікою. Процедура оформлення патентних прав може бути поділена на три самостійні етапи, які пов'язані з:

- складанням і поданням заявки;
- експертизою аявки в Патентному відомстві;
- видачею патенту.

Знати, що за процедуру патентування об'єктів патентного права

здійснюється стягнення особливих зборів. Також треба знати про право попереднього користувача.

Винахід і корисна модель, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, визнається секретним винаходом і секретною корисною моделлю. Студенти повинні знати особливості оформлення прав на секретний винахід і секретну корисну модель, а також можливості використання таких об'єктів.

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Що може бути об'єктом винаходу?
2. Чим відрізняються винахід і корисна модель?
3. Які об'єкти не визнають винаходами?
4. Як можна охарактеризувати специфіку охорони корисних моделей?
  1. Чи можливе співавторство при створенні об'єкта патентного права?
5. Службовий винахід.
  2. Яким обсягом прав користуються іноземні патентоволодільці в Україні?
  3. Які завдання виконує патентне відомство?
  4. Визначте, хто може бути суб'єктами права інтелектуальної власності.
6. Що українське законодавство відносить до об'єктів права інтелектуальної власності?
  5. Право попереднього користувача.
  6. Тимчасова правова охорона.
  7. Склад заявки на винахід
  8. Склад заявки на корисну модель
  9. Склад заявки на промисловий зразок
  10. Види промислових зразків.
  11. Критерії патентоспроможності винаходу
  12. Критерії патентоспроможності корисної моделі
  13. Критерії патентоспроможності промислового зразка.
  14. Обсяг правової охорони винаходу (КМ), промислового зразка.

Тема 3. Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

Студенти повинні знати поняття й ознаки торговельної марки (ТМ), комерційного (фірмового) найменування, географічного зазначення. Знати чим відрізняються комерційні найменування та торговельні марки, які вимоги до комерційного найменування встановлює чинне законодавство, структуру комерційного найменування.

Слід знати, хто може бути суб'єктом права на комерційні найменування, в чому полягає суть права на комерційне найменування, якими способами та формами захищається право на комерційне найменування, яка кримінальна відповідальність передбачена за порушення права на комерційне найменування.

Необхідно відрізнити торговельну марку від географічного зазначення. Знати суть та види торговельних марок.

Знати суб'єктів прав на торговельні марки та обсяг правової охорони торговельної марки, а також позначення, які не можуть бути за реєстровані як

торговельні марки.

Вміти характеризувати національну та міжнародну процедури реєстрації торговельної марки.

Необхідно розуміти суть, знати ознаки та види географічних зазначень походження товарів, вміти характеризувати суб'єктів права на географічне зазначення, порядок надання правової охорони географічним зазначенням, яким чином використовується даний об'єкт права інтелектуальної власності, обов'язки володільця свідоцтва, порядок визнання недійсною та припинення дії реєстрації географічного зазначення.

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Які елементи виділяють у комерційному найменуванні?
2. Чим відрізняється комерційне найменування від торговельної марки?
3. Чи може комерційне найменування належати фізичній особі?
4. Чи можна відступати право на комерційне найменування іншій особі?
5. Торговельні марки та їх види.
6. Які позначення не можуть бути зареєстровані як торговельні марки?
7. Як охороняють права на добре відомі марки?
8. Які майнові права впливають зі свідоцтва на торговельну марку?
9. Які наслідки невикористання торговельної марки її володільцем

Тема 4. Сучасні погляди на інститут права інтелектуальної власності

Сорти рослин, породи тварин. Топографії інтегральних мікросхем. Комерційна таємниця. Наукові відкриття. Раціоналізаторські пропозиції.

Вивчаючи дану тему, насамперед необхідно розуміти сутність наукового відкриття та знати його ознаки, хто може бути суб'єктом права на відкриття.

Ще одним нетрадиційним результатом інтелектуальної діяльності є компонування інтегральної мікросхеми. Студенти повинні знати правила набуття прав на ТІМС. Ще одним об'єктом права інтелектуальної власності є раціоналізаторська пропозиція. Студенти повинні знати ознаки раціоналізатор-

ської пропозиції, суб'єктів права на раціоналізаторську пропозицію, права суб'єктів права на раціоналізаторську пропозицію, оформлення права на раціоналізаторську пропозицію, як відбувається використання раціоналізаторської пропозиції.

Результати селекційних досягнень, відповідно до українського законодавства, відносять до об'єктів права інтелектуальної власності, вони мають особливості правової охорони, зумовлені специфікою цього виду діяльності. Студенти повинні знати поняття й ознаки сорту рослин види суб'єктів права на сорт рослин, порядок оформлення права на сорт рослин, порядок державної реєстрації сорту рослин, права авторів сорту рослин, порядок та способи захисту прав на сорт рослин.

Наступний об'єкт є одним із найстаріших методів охорони інтелектуальної власності, тому що особливості виробництва майстри завжди намагалися зберегти в секреті. Комерційна таємниця як засіб захисту господарської, торговельної та іншої діяльності існувала не лише в Європі, але й у царській Росії, до складу якої входила Україна. Відродження інституту

комерційної таємниці в Україні відбулося наприкінці ХХ ст. Студенти повинні знати джерела правового регулювання відносин щодо охорони комерційної таємниці; сутність та ознаки комерційної таємниці; види інформації, що не можуть становити комерційну таємницю; суть права на комерційну таємницю. Слід відрізнити правомірні та неправомірні способи одержання комерційної таємниці та знати способи захисту прав володільців комерційної таємниці.

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Що таке наукове відкриття?
2. У чому полягає вимога оригінальності компонування ІМС?
3. Хто може бути визнаний автором компонування?
4. Чи належать автору компонування ІМС певні немайнові права?
5. Які права належать особі, що незалежно створила компонування ІМС, аналогічне існуючому?
6. Які ознаки характеризують охороноздатність раціоналізаторської пропозиції?
7. Які права належать авторам раціоналізаторських пропозицій?
8. У чому полягають критерії охороноздатності сорту рослин?
9. У чому полягає право на комерційну таємницю?
10. Яка інформація не може бути комерційною таємницею?
11. Які існують правомірні способи одержання комерційної таємниці?

Тема 5. Право інтелектуальної власності: об'єкти авторського права і суміжних прав

Система охорони авторського права сприяє розвитку літератури, науки і мистецтва, значному поширенню і забезпеченню правомірного використання літературних, музичних, хореографічних, художніх, фотографічних, аудіовізуальних та інших творів, комп'ютерних програм. Для розуміння основ правового регулювання відносин, пов'язаних зі створенням об'єктів авторського права, необхідно, щоб студенти чітко знали поняття та вміли характеризувати ознаки об'єкта авторського права. Так, говорячи про твір як об'єкт авторського права, слід знати, форму вираження. Знати види об'єктів авторського права, закріплені ч. 1 ст. 8 Закону України "Про авторське право і суміжні права". Також слід знати, що охорона поширюється тільки на форму вираження твору, а не на ідеї, які в ньому виражаються. Необхідно знати, які твори не можуть бути об'єктами авторського права (ст. 10 Закону України "Про авторське право і суміжні права"), розуміти різницю між первинними та похідними суб'єктами авторського права, яким чином фізичні та юридичні особи набувають авторських прав, які суб'єкти можуть набувати авторських прав за законом і за договором. Знати, що малолітні самостійно не можуть розпоряджатися своїми авторськими правами. Правосуб'єктність вітчизняних та іноземних громадян як суб'єктів авторських прав. Знати, хто є автором твору, в який момент виникають авторські права у нього. Розуміти презумпцію авторства, закріплену в ст. 11 Закону "Про авторське право і суміжні права". Вміти характеризувати упорядників, перекладачів, співавторів як суб'єктів авторського права, а також інших суб'єктів (суб'єкти службового твору, спадкоємці автора, правонаступники автора, організації колективного управління майновими

правами).

Студенти повинні знати, що найважливішим аспектом будь-якого права є його зміст. Зміст авторського права визначається як сукупність наданих автору прав (правомочностей), необхідних для охорони інтересів, пов'язаних зі створенням і використанням твору суспільством. З одного боку, повноваження автора – це повноваження особистого характеру, які утворюють особисті немайнові права, а з іншого правомочності майнового характеру, які утворюють майнові права, що дозволяють автору здійснювати використання свого твору чи дозволяти робити це третім особам, одержуючи за це винагороду.

Слід розуміти природу, ознаки та види особистих немайнових прав авторів. Вміти характеризувати майнові права авторів (право на відтворення, право на розповсюдження, право на прокат, право на надання в тимчасове користування, право на імпорт, право на публічний показ, право на публічне виконання, право на передачу в ефір і сповіщення для загального відома по кабелю, право на доведення до загального відома, право на ретрансляцію, право на переклад, право на переробку, право доступу до твору образотворчого мистецтва, право слідування та інші права автора).

Закони про авторське право передбачають можливість у певних випадках використовувати твір, який охороняється, вільно і безоплатно або з виплатою винагороди володільцеві авторського права. Це називається вільним використанням творів. Студенти повинні знати випадки вільного використання творів (з оплатою винагороди та безоплатного). Студенти повинні знати строки охорони творів (ст. 28 Закону України “Про авторське право і суміжні права”), підстави для обмеження строку охорони майнового права автора, що собою являє перехід творів у суспільне надбання.

Необхідно розуміти, що передання майнових авторських прав відрізняється від переходу цих прав до іншої особи. Перехід – більш широке поняття, яке охоплює й ті випадки, коли авторські права переходять до іншої особи не з волі автора (спадкування, перехід прав на службові твори, перехід прав на аудіовізуальні твори тощо). Закон України “Про авторське право і суміжні права” визначив, що передання майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) оформляється авторським договором (ч. 1 ст. 31). Студенти повинні знати поняття авторського договору, його істотні умови та вміти характеризувати його.

Студенти повинні знати, що під суміжними мають на увазі права, пов'язані з авторським правом. Існують три різновиди суміжних прав: права виконавців на їхнє виконання, права виробників фонограм або відеограм на їхні фонограми або відеограми та права організацій ефірного мовлення на їхні радіо- та телевізійні програми. Охорона суміжних прав передбачає захист прав тих, хто допомагає авторам творів довести до відома широкої аудиторії свій творчий задум або іншим способом розповсюдити твори. Слід розуміти, в чому полягає необхідність охорони прав виконавців, виробників фонограм, відеограм, організацій мовлення.

Сфера дії суміжних прав в Україні суттєво обмежена порівняно зі сферою дії прав авторів, тому студенти повинні чітко знати, в яких випадках визнаються суміжні права виконавця, виробника фонограм, відеограм, організації мовлення.

Знати, який строк дії суміжних прав встановлено українським законодавством, що являє собою вільне використання об'єктів суміжних прав, як відбувається використання фонограм або відеограм, опублікованих із комерційною метою.

Студенти повинні вміти характеризувати особисті немайнові права виконавця (право на визнання виконавцем свого виконання; право на ім'я; право перешкоджати будь-якому спотворенню, зміні виконання або іншому посяганню, здатному зашкодити честі та репутації виконавця).

У чому полягають майнові права виконавця (право на використання виконання, право на передачу незаписаного виконання, право на запис, право на відтворення, право на розповсюдження, право на здавання у прокат, право на передачу запису виконання, право на доведення до загального відома запису виконання, право на ретрансляцію). Знати випадки, на які виключне право виконавця не поширюється. Знати, що якщо оригінал або примірники запису виконання правомірно введені в цивільний оборот шляхом їхнього продажу, то допускається їх подальше розповсюдження без згоди виконавця і виплати винагороди, тобто відбувається вичерпання прав виконавця. Знати, яким чином можна передати виключні права виконавця.

Студенти повинні знати, хто, відповідно до чинного законодавства, визнається виробником фонограми, відеограми та які виключні права їм належать (право на відтворення; право на розповсюдження; право на здавання у прокат; право на імпорт; право на передачу в ефір або по кабелю; право на доведення до загального відома; право на переробку). Знати, що виключні права виробника фонограми можна передавати за договором іншим особам, яким чином відбувається вичерпання виключних прав виробника фонограми.

Загальні положення про права організацій мовлення включають характеристику організацій мовлення як суб'єктів суміжних прав та на що поширюються їх виключні права (ретранслювати передачу; записувати передачу; відтворювати запис передачі; розповсюджувати оригінал або примірники запису передачі, у тому числі шляхом продажу; доводити до загального відома запис передачі; публічно сповіщувати передачу в місцях із платним входом).

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Які існують види суміжних прав?
2. Чи вимагають дотримання певних формальностей для придбання суміжних прав?
3. Чи можливе існування права виконавця, який виконав твір, щодо
4. якого закінчився строк дії авторського права?
5. В яких випадках є виправданим запровадження до законодавства
6. норм про здійснення прав лише через систему колективного управління?
7. Колективне управління авторським правом і суміжними правами мають здійснювати державні чи громадські організації?
8. Чи можна не розподіляти винагороду, зібрану для конкретних пра-
9. воволодільців, а використовувати її з колективною метою?
10. Чи має власник примірника фонограми право здавати його у прокат без

- одержання згоди володільця прав на фонограму?
11. В яких випадках можливе відтворення запису переда ___
  12. Чи існує різниця між поняттями “твір” і “об’єкт авторського права”?
  13. Які твори охороняє авторське право?
  14. Чому комп’ютерні програми можуть бути об’єктом авторського права?
  15. Як здійснюють охорону баз даних?
  16. Які твори не є об’єктами авторського права?
  17. Чим відрізняються первинні суб’єкти авторського права від похідних?
  18. Коли в автора твору виникають авторські права?
  19. Які існують види співавторства?
  20. Якими є відносини між автором і роботодавцем службового твору?
  21. Яким чином набувають права спадкоємці як суб’єкти авторського права?
  22. Якими є взаємовідносини між авторами й організаціями колективного управління майновими правами?

Тема 6. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та захист прав на ІВ

Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких договорів: 1) ліцензія на використання об’єкта права інтелектуальної власності; 2) ліцензійний договір; 3) договір про створення за замовленням і використання об’єкта права інтелектуальної власності; 4) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; 5) інший договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Студенти повинні знати види Ліцензійних договорів., знати як проходить Державна реєстрація договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Види способів захисту прав. Захист прав на об’єкти авторського права і суміжних прав. Захист прав на об’єкти промислової власності і засобу індивідуалізації учасників товарообігу.

Слід розуміти про Наслідки порушення права інтелектуальної власності. Студенти повинні знати, що відповідно до ст. 16 ЦКУо кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності. Знати яке рішення може постановити Суд у випадках та в порядку, встановлених законом пр. порушенні прав.

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Які існують види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності?
1. Що таке ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності?
2. Що таке ліцензійний договір?
3. Розкрити суть договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності/
4. Розкрити суть договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності/
5. Строк ліцензійного договору.
6. Яким чином проходить Державна реєстрація договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності?
7. Види способів захисту прав.

Тема 7. Економічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності

Серед вирішальних чинників економічного розвитку зараз виявляється інтелектуальне виробництво, а ключовою формою — інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальної власності значно впливають на забезпечення конкурентноспроможності товарів та послуг і стають, таким чином, вирішальним фактором економічного зростання.

Формування ринку інтелектуальної власності в Україні.

Під комерціалізацією розуміють використання інтелектуальної власності з метою отримання прибутку або іншої вигоди.

Комерціалізація починається з моменту виявлення перспектив комерційного використання нової розробки й закінчується реалізацією розробки (технології, отриманого з її допомогою, товару або послуги) на ринку й одержанням комерційного ефекту.

Основними суб'єктами відносин щодо комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності виступають:

- творці (автори, винахідники, виконавці);
- інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності (підприємства, організації, установи діяльність яких пов'язана зі створенням та використанням об'єктів права інтелектуальної власності та інш.);
- особи, які бажають використовувати об'єкти права інтелектуальної власності.

Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності - це взаємовигідні (комерційні) дії всіх учасників процесу перетворення результатів інтелектуальної праці у ринковий товар. Використання інновацій у власному виробництві дозволяє правовласнику отримати максимальні прибутки за рахунок монопольного права на випуск та реалізацію інноваційної продукції.

Ліцензування вважається однією з найпоширеніших форм комерціалізації інтелектуальної власності.

Можливість використання ОПВ як внесок у статутний капітал передбачена ч.3 ст.424 Цивільного кодексу України та ст.13 Закону України "Про господарські товариства". Найбільш популярними об'єктами

інтелектуальної власності, права на які можуть бути внеском до статутного капіталу юридичної особи, є об'єкти промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки.

При внесенні інтелектуальної власності у статутний капітал власник передає права на об'єкт права інтелектуальної власності підприємству в обмін на корпоративні права й одержує зобов'язальні права стосовно підприємства

Продаж прав у повному обсязі здебільшого проводиться через договір передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності (по суті -договір купівлі-продажу), за яким правовласник втрачає всі майнові права на нього.

За договором комерційної концесії одна сторона (правовласник) зобов'язується надати другій стороні (користувачеві) за плату право користування відповідно до її вимог комплексом належних цій стороні прав з метою виготовлення та продажу певного виду товару та надання послуг. Такими правами є право на придбання устаткування й поставки матеріалів та сировини, використання об'єктів права інтелектуальної власності (торговельних марок, комерційних найменувань, способів і процедур функціонування), комерційного досвіду та ділової репутації.

Оцінку вартості ОПВ проводять при визначенні розміру збитків правовласників, при інвестуванні фінансових ресурсів у науково-дослідну розробку, при постановці об'єктів права інтелектуальної власності на бухгалтерський облік як нематеріальні активи, при страхуванні, у разі банкрутства підприємства в процесі його ліквідації з метою задоволення позовів кредиторів тощо.

Розроблені на сьогодні методи оцінки вартості інтелектуальної власності є або якісними, або кількісними.

Всі дії в процесі оцінки інтелектуальної власності можна об'єднати в одне поняття - організація оцінки інтелектуальної власності

Визначення ціни ліцензії – один з найбільш складних етапів передачі технології, тому що комерційна ціна переданого за ліцензією об'єкта інтелектуальної власності може бути визначена лише в процесі його використання у покупця (ліцензіата).

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Роль інтелектуальної власності в сучасній економіці.
2. Що розуміють під комерціалізацією інтелектуальної власності.
3. Хто є суб'єктами комерціалізації інтелектуальної власності.
4. Основні форми комерціалізації інтелектуальної власності.
5. Переваги використання інновацій у власному виробництві.
6. Торгівля ліцензіями.
7. Види ліцензійних платежів.
8. Які права отримує власник об'єкта права інтелектуальної власності при внесенні їх у статутний капітал підприємства?
9. Яку форму комерціалізації необхідно обрати правовласнику, якщо він не в змозі самостійно використовувати об'єкт права інтелектуальної власності?
- 10.Що є комерційна концесія (франшіза)?

11. Для яких цілей проводиться оцінка вартості прав інтелектуальної власності?
12. Основні підходи до оцінки об'єктів права інтелектуальної власності.
13. Назвіть основні методи витратного підходу.
14. Назвіть основні методи доходного підходу.
15. Організація оцінки інтелектуальної власності.
16. Яку інформацію необхідно проаналізувати в процесі проведення оцінки?
17. Визначення ціни ліцензії на базі роялті.
18. Як визначають ставку роялті?
19. Фактори, які впливають на розмір ліцензійної винагороди.
20. Визначення ціни ліцензії на основі розміру прибутку ліцензіата.
21. Ціна ліцензії при паушальних платежах.
22. Ціна ліцензії при комбінованих платежах.
23. Нематеріальні активи підприємства.
24. За яких умов нематеріальний актив слід відображати в балансі підприємства?
25. Дайте визначення справедливій вартості нематеріального активу.
26. Як формується первісна вартість нематеріального активу?
27. Які витрати не визнаються нематеріальним активом?
28. Які документи необхідні для ідентифікації нематеріального активу?

Тема 8. Інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Особливості патентної документації. Види та зміст патентних документів. Основні види обробки документів. Стандартизація та уніфікація патентної документації. Міжнародні стандарти ВОІВ. Державна система науково-технічної інформації України. Характеристика патентної документації. Класифікація патентних документів. Мета та види патентного пошуку. Зміст патентних досліджень і види робіт.

Контрольні питання та завдання для самоконтролю

1. Поняття «патентна інформація».
2. Поняття «патентна документація».
3. Первинна та вторинна патентна документація.
4. Нові технології для забезпечення доступу до інформації про промислову власність.
5. Інформаційні ресурси Інтернет.
6. Функції патентної інформації.
7. Значення міжнародних стандартів ВОІВ та їх застосування у діяльності патентних відомств.
8. Мета та види патентного пошуку.
9. Завдання і функції патентно-кон'юнктурних і досліджень

3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер та назва семінарських занять і контрольних робіт
<p>1. Поняття права інтелектуальної власності, об'єкти та суб'єкти права ІВ договір про розподіл винагороди між співавторами. Службовий твір, скласти повідомлення роботодавцю про службовий твір, договір про винагороду автору службового твору.</p> <p>Структура опису винаходу. Міжнародні коди INID. Міжнародні класифікатори для винаходів МПК, для промислових зразків МКПЗ, торговельних марок МКТП. Формула винаходу. Структура опису на промисловий зразок.</p> <p>Оформлення заявки на знак для товарів і послуг. Розрахунок розміру зборів за подання заявки на винахід, промисловий зразок, знаку для товарів і послуг</p>
<p>2. Авторське право. Форми охорони авторських прав. Заповнення заяви на реєстрацію авторських прав.. Ліцензійна форма торгівлі і види ліцензій.</p> <p>Нематеріальні активи і інтелектуальної власності в сучасній економіці. Види вартості. Визначення вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Оцінка нематеріальних активів підприємства.</p>

4. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Винахід, його ознаки. Умови патентоспроможності винаходу: «новизна винаходу», «винахідницький рівень» і «промислова придатність». Поняття «рівня техніки» стосовно до винаходу.
2. Рішення, які не є винаходами. Рішення, які не визнаються патентоспроможними.
3. Корисна модель, її ознаки. Умови патентоспроможності корисної моделі: «новизна» і «промислова придатність». Поняття «рівень техніки» стосовно до корисної моделі.
4. Пропозиції, яким не надається правова охорона в якості корисної моделі.
5. Особи, що мають право на одержання патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Перехід, передача права на одержання патенту. Правове регулювання відносин, пов'язаних з винаходами, корисними моделями й промисловими зразками, створеними працівником у зв'язку з виконанням трудових обов'язків або конкретного завдання роботодавця.
6. Правове регулювання відносин, пов'язаних з винаходами, корисними моделями, промисловими зразками, створеними при виконанні робіт за договором, що прямо не передбачав їхнє створення.
7. Правове регулювання відносин, пов'язаних із промисловими зразками, створеними за замовленням.
8. Термін дії виключного права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Термін дії виключного права на винахід, що відноситься до лікарського засобу.

9. Права й обов'язки патентовласника. Взаємини патентовласників, яким виключне право належить спільно. Права й обов'язки третіх осіб стосовно патентовласника.
10. Права й обов'язки патентовласника. Взаємини патентовласників, яким виключне право належить спільно. Права й обов'язки третіх осіб стосовно патентовласника.
11. Види використання винаходу, корисної моделі або промислового зразка. Дії, що не є порушенням виключного права на винахід, корисну модель або промисловий зразок. Незаконне використання винаходу, корисної моделі або промислового зразка
12. Право попереднього користувача.
13. Перехід винаходу, корисної моделі або промислового зразка в суспільне надбання.
14. Розпорядження виключним правом на результат інтелектуальної діяльності.
15. Відкрита ліцензія, її умови й порядок надання.
16. Договір комерційної концесії, відмінні риси, правове регулювання
17. Подача заявки через патентного повіреного, можливість подачі заявок заявниками деяких країнах СНД і ведення по них справ без участі національних патентних повірників цих країн.
18. Дата подачі заявок на винахід, корисну модель і промисловий зразок. Особливості її встановлення.
19. Умови встановлення пріоритету винаходу, корисної моделі й промислового зразка. Поняття конвенційного пріоритету. Документи, що підтверджують правомірність вимоги заявника про надання пільги.
20. Зміст і строки формальної експертизи заявок на винахід або на промисловий зразок.
21. Зміст експертизи по суті заявок на винахід або на промисловий зразок.
22. Публікація відомостей про заявку на винахід.
23. Експертиза заявки на корисну модель. Види рішень за заявкою, порядок їхнього прийняття. Підстави для відмови. Визнання заявки відкликаної.
24. Правова охорона секретних винаходів. Порядок подачі заявки на секретний винахід.
25. Тимчасова правова охорона винаходів, умови її виникнення.
26. Патентування винаходів або корисних моделей в іноземних державах відповідно до національних і міжнародних процедур.
27. Євразійський патент, порядок його отримання.
28. Патентні мита, їхні види, порядок оплати. Підстави для звільнення від сплати мит, зменшення їхніх розмірів, відстрочки їхньої сплати або повернення.
29. Зміст виключного права на торговельну марку.
30. Поняття розпізнавальної здатності позначення. Заборона на реєстрацію в якості знаків для товарів і послуг позначень, що ввійшли в загальне вживання для позначення товарів певного виду; що є загальноприйнятими символами й термінами; що характеризують (вид, якість, кількість, властивість, призначення, цінність, а також на час, місце й спосіб їхнього виробництва або збуту); що представляють собою форму товарів, що

визначається винятково або головним чином властивістю або призначенням товарів.

31. Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (МКТП) і основні критерії її побудови.
32. Дата подачі заявки на знак для товарів і послуг. Пріоритет знаків для товарів і послуг. Умови встановлення конвенційних, виставочного пріоритетів і пріоритету за виділеною заявкою. Документи, що підтверджують правомірність вимоги заявника про встановлення конвенційного або виставочного пріоритету.
33. Термін дії виключного права на торговельну марку і порядок його продовження.
34. Добре відома торговельна марка. Умови й порядок визнання знака для товарів і послуг добре відомим в Україні. Обсяг надання правової охорони. Термін дії правової охорони добре відомої торговельної марки.
35. Колективний знак. Суб'єкти права. Умови надання правової охорони колективному знаку. Можливості перетворення колективного знака або заявки на його реєстрацію в знак для товарів і послуг або заявку на реєстрацію знаку для товарів і послуг й навпаки.
36. Договір комерційної концесії.

5. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття інтелектуальної власності. Виникнення, становлення та розвиток.
2. Зміст права інтелектуальної власності.
3. Основні інститути права інтелектуальної власності.
4. Система правової охорони інтелектуальної власності.
5. Поняття, предмет, задачі та джерела авторського права.
6. Об'єкти авторського права.
10. Співавторство.
11. Службові твори.
12. Особисті немайнові права авторів.
13. Майнові права авторів.
14. Вільне використання творів.
15. Використання творів через репродукування.
16. Строк дії авторського права.
17. Характеристика, зміст авторського договору.
18. Відповідальність сторін за порушення авторського договору.
19. Припинення авторського договору.
20. Права виконавців, виробників фонограм, відеограм, організацій ефірного та кабельного мовлення (суміжні права).
21. Строк дії та охорона суміжних прав.
22. Вільне використання об'єктів суміжних прав.
23. Способи захисту авторських і суміжних прав.
24. Охорона комп'ютерних програм, баз даних та технологій інтегральних мікросхем на національному та міжнародному рівнях.
25. Поняття патентного права.
26. Винахід як об'єкт патентного права. Критерії патентоспроможності.

27. Характеристика об'єктів винаходів.
28. Формула винаходу. її види та правове значення.
29. Корисна модель як об'єкт патентного права.
30. Промисловий зразок як об'єкт патентного права.
31. Суб'єкти права промислової власності.
32. Оформлення патентних прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
37. Поняття і види патенту. Строк дії патенту.
38. Характеристика основних особистих та майнових прав автора та патентовласників. Способи захисту прав.
39. Право на селекційні досягнення.
40. Наукове відкриття. Поняття, ознаки та джерела раціоналізаторської пропозиції.
44. Право на раціоналізаторську пропозицію. Захист прав на раціоналізаторську пропозицію.
45. Значення та зміст науково-технічної інформації.
46. Умови надання науково-технічної інформаційної продукції.
47. Національна система науково-технічної інформації.
48. Державне управління в сфері науково-технічної інформації.
49. Відповідальність за порушення законодавства України про науково-технічну інформацію.
50. Особливості та ознаки службової та комерційної таємниці.
51. Права суб'єктів службової та комерційної таємниці. їх захист.
52. Поняття та зміст права на комерційне найменування. Захист права на комерційне найменування.
53. Поняття, ознаки і види товарних знаків, знаків обслуговування та найменувань місць походження товару.
54. Позначення, які не визнаються товарними знаками, знаками обслуговування та найменуваннями місць походження товару.
55. Суб'єкти права на товарний знак, знак обслуговування та найменування місць походження товару.
56. Оформлення прав та використання товарного знаку, знаку обслуговування та найменування місць походження товару.
57. Захист прав на товарний знак, знак обслуговування та найменування місць походження товару.
58. Законодавство України про засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту та виробленої ними продукції (робіт, послуг).
59. Поняття недобросовісної конкуренції та її правове регулювання в країнах світу.
60. Ліцензійний договір - поняття, правова природа, форма та вади.
61. Права та обов'язки сторін ліцензійного договору. Строк дії ліцензійного договору та правові наслідки припинення його дії.
62. Договір на використання комп'ютерних програм та баз даних: поняття та сфера застосування.
63. Договори на створення і використання результатів науково-технічної діяльності: поняття, сфера застосування, правове регулювання та види.
64. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

65. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р.: історія прийняття, основні принципи та положення.
66. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення 1961 р.: історія прийняття, основні принципи та положення документа.
67. Історія прийняття та загальна характеристика положень Паризької конвенції про охорону промислової власності 1883 р.
68. Всесвітня організація інтелектуальної власності: історія виникнення, функції та організаційна структура. Членство у Всесвітній організації інтелектуальної

6. МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання якості освоєння навчальних дисциплін в Україні здійснюється з використанням кредитно-модульної системи. Підсумкова оцінка формується з врахуванням результатів поточного контролю (усне опитування, тести, контрольні роботи, колоквиуми, робота на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт, реферати тощо) роботи студента впродовж семестру та підсумкового контролю у формі диференційованого заліку, або іспиту (4-х бальна шкала - «відмінно», «добре», «задовільно», «не задовільно»).

Результати СРС оцінюються за 100-бальною шкалою оцінок, яка перераховується у чотирибальну оцінку і вносяться до залікової відомості та залікової книжки студента.

Оцінка за національною шкалою / National grade	Рівень досягнень
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100%
Добре / Good	75 – 89%
Задовільно / Satisfactory	60 – 74%
Незадовільно / Fail	0 – 59%
Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100 балів
Не зараховано / Fail	0 - 59 балів
Шкала ECTS	
A	95-100 балів
B	85-94 балів
C	75 - 84 балів
D	65-74 балів
E	60-64 балів
Fx	35-59 балів
F	0 – 34 балів

№	Вид роботи	Сума балів
<i>Аудиторна робота</i>		
1	Експрес опитування на лекціях(лекцій 2)	10
2	Присутність на заняттях (лекцій 2)	10
3	Присутність на заняттях (практика 2)	10
<i>Обов'язкова СРС</i>		
	Написання індивідуальної роботи	70
Разом		100

7. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню студентами відповідно до кожної теми дисципліни “Інтелектуальна власність”.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання самостійних робіт.

Написання самостійної роботи повинне починатись із складання продуманого змісту.

Структура роботи містить такі елементи:

- титульна сторінка,
- відповідь на перше теоретичне запитання.
- відповідь на друге теоретичне запитання.
- відповідь на практичне запитання (задачу).
- список використаних джерел,
- додатки (якщо треба).

Важливим засобом у засвоєнні знань студентами є вирішення задач-, яке повинно носити творчий, аналітичний та самостійний характер з детальним обґрунтуванням рішень.

При вирішенні задач студент:

- уважно та ретельно аналізує фактичні обставини справи, викладені в умовах задачі;
- визначає необхідний інститут права інтелектуальної

власності, підбирає відповідні нормативно-правові акти, що регулюють ці правовідносини;

- дає обґрунтовані відповіді, консультації, вирішуючи справу по суті.

7.1 Правила оформлення посилань на джерело

У рефераті відомості про використане першоджерело (бібліографічний поклик) подають після цитати у квадратних дужках: спочатку вказують номер джерела зі списку використаної літератури, а потім через кому – сторінку (сторінки) у тексті оригіналу, наприклад, [2, 145]; [4, 38-40].

7.2 Правила складання бібліографії

Кількість опрацьованих і використаних першоджерел має бути достатньою для повного розкриття теми завдань. Список складають за алфавітом і пронумеровують.

Відомості про книгу подають у такому порядку:

1. прізвище, ініціали автора (на початку назви книжки прізвище автора може бути відсутнім);
2. назва, підзаголовок;
3. вихідні дані (місце видання, видавництво і рік видання, кількість сторінок).

Приклад: Власенко В.В. Інтелектуальна власність. – Харків.: РАНОК, 2012. – 155 с. Якщо назва книжки починається не з прізвища автора, то її опис може бути таким: Особистісні кризи студентського віку: Зб. наук. ст. / Відп. ред. Т.М. Титаренко. – К.: Ред.-вид. відділ КПП, 2012. – 110 с.

Якщо йдеться про статтю, надруковану в збірнику або часописі, то після автора і назви публікації вказують також:

1. назву збірника, журналу, газети;
2. місце видання і рік видання (якщо збірник);
3. рік, номер журналу або дату виходу газети, сторінку.

Приклад:

1. Корніяка О.М. Право промислової власності // Навчальний посібник. – 2012. – №1. – С. 38-43.
2. Чепелева Н.В. **Стандарти ВОІВ як основа для створення та використання патентної документації**// Інтелектуальна власність: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 2011. – Вип. 2. – С. 3-11.

У бібліографічному описі не дозволяється скорочувати прізвища авторів, а також заголовки книг і статей. Скорочують тільки назви міст: Київ (К.), Москва (М.), Санкт-Петербург (СПб.) Назви інших міст пишуть без скорочень.

При використанні відомостей з Інтернету обов'язково потрібно посилатися на відповідний електронний ресурс, наприклад: Сайт Укрпатенту // <http://www.uipv.org>

7.3 Зміст додатка

Додаток міститься після «Списку використаних джерел» і включає матеріали, що доповнюють основний текст с. Це можуть бути таблиці, схеми,

ілюстрації, фото, та ін. Додаток є бажаною, але не обов'язковою частиною реферату.

7.4 Оформлення СРС

СРС включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Студенти в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями, даними судової практики, відповідним законодавством. Відповіді на поставленні питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на нормативно-правові та науково-теоретичні джерела і практику застосування законодавства

Студент повинен пам'ятати, що через оформлення індивідуальної роботи, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому кожному студенту необхідно опанувати техніку й етику оформлення наукової праці та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо індивідуальної роботи.

Починається робота з титульного листа, який оформлюється згідно зі зразком (додаток 1).

Після титульного листа, на другій сторінці індивідуальної роботи подається зміст роботи.

Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану індивідуальної роботи. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи.

Текст роботи пишеться чітким, розбірливим почерком, або друкується на одному боці аркуша білого паперу форм А4 (розмір 210x297 мм). сторінки пронумеровують. Одночасно чітко виділяють (кольором, підкресленням, відступом) окремі частини (абзаци), розділи, пункти і підпункти, варто уникати скорочення слів.

Якщо текст СРС набирається на комп'ютері, треба дотримуватися ще й таких правил:

- набір тексту здійснюється стандартним 12-14 шрифтом Times New Roman;
- назви розділів краще набирати усі великі напівжирні), а пункти і підпункти виділяти напівжирним курсивом;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;
- текст СРС необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- нумерація сторінок зверху посередині;
- обсяг СРС – 5-10 сторінок.

Усі сторінки, починаючи з другої, послідовно нумеруються з поставленням арабських цифр за загальним правилом у нижньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою індивідуальної роботи є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступної сторінки.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання індивідуальної роботи. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні індивідуальної роботи або на які зроблено посилання в самій роботі. Список літератури в загальний обсяг індивідуальної роботи не включається, але нумерація сторінок продовжується.

При оформленні списку використаної літератури його слід умовно розділити на дві частини: спеціальна література (нумерація, при цьому запишається наскрізною).

Нормативно-правові акти розміщуються за їх юридичною силою (Конституція, закони, підзаконні нормативні акти - укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України і т. ін.). Нормативно-правові акти однакової юридичної сили розміщуються в хронологічному порядку.

Наприклад:

1. Україна. Конституція (1996). Конституція України : офіц. текст. – Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. – (Актуальний закон). – із змінами.
2. Российская Федерация. Законы. О воинской обязанности и военной службе : федер. закон : [принят Гос. Думой 6 марта 1998 г. : одобр. Советом Федерации 12 марта 1998 г.]. – [4-е изд.]. – М. : Ось-89, [2001?]. – 46, [1] с. ; 21 см. – (Актуальный закон). – ISBN 5-86894-528-X.
3. Україна. Закони. Про охорону праці : закон № 2694-ХІІ : [принят Верх. Радою 14 жовтня 1992 р.]. – Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1992. – № 49. – ст. 668. – (Актуальний закон). – із змінами

До спеціальної літератури відносяться монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті та ін. Дані джерела розміщуються в алфавітному порядку назв або прізвищ перших авторів. Спочатку вказують прізвище автора, його ініціали. Потім - назву праці, місто видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо праця автора розміщена у збірнику робіт, журналі чи газеті, то після назви ставиться дві косі лінії, а далі назва збірника чи журналу, місце, рік видання та його номер (або випуск), і на яких сторінках даний матеріал надрукований. Для газетної статті, крім назви і року видання, вказують так само дату. При цьому джерела треба писати мовою оригіналу.

Наприклад:

1. **Опришко В. Авторське право. // Право України. - 2009. - №1. - с. 27-32.**
2. **Прокопенко В.І. Суміжні права: Підручник. Вид. третє. - Х., Консум, 2002. - 528с.**

Важливе значення має правильне оформлення посилань на джерела та матеріали, які студент використовує при написанні індивідуальної роботи. Рекомендується наступний варіант оформлення посилань. Нумерація усіх посилань з визначенням номера джерела даного посилання у списку використаної літератури. У такому разі посилання оформлюється у квадратних дужках з указанням сторінки.

Наприклад:

Цитата в тексті: „В інтелектуальній власності загальноприйнято, що...” [11,с. 145].

8. ІНФОРМАЦИНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

8.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (зі змінами, внесеними згідно із Законом від 08.12.2004 № 2222-IV). – Х. : Фоліо, 2007. – 46 с.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. –Додаток до № 51. – Ст. 1122.
5. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 року в редакції від 11.07.2001 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
6. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.
7. Про охорону права на промислові зразки : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.
8. Про охорону права на знаки для товарів та послуг : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
9. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 21. – Ст. 218.
10. Про захист прав на топографії інтегральних схем : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 26. – Ст. 272.
11. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23 березня 2000 р. у редакції від 10 липня 2003 р.
12. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.71.
13. Договір ВОІВ про авторське право 20 грудня 1996 р.
14. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) від 15.04.94.
15. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) від 26 жовтня 1961 р.
16. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (Женевська конвенція) від 29 жовтня 1971 р.
17. Конвенція про розповсюдження несучих програми сигналів, які передаються через супутники, підписана в Брюсселі 21 травня 1974 р.
18. Договір ВОІВ про виконання і фонограми від 20 грудня 1996 р.
19. Паризька конвенція про охорону промислової власності (Паризька конвенція), прийнята на Дипломатичній конференції в Парижі 1883 р.
20. Договір про патентну кооперацію від 19 червня 1970 р.
21. Договір про патентне право ВОІВ від 01.06.2000.
22. Гаазька Угода про міжнародне депонування промислових зразків від 6

листопада 1925 р.

23. Страсбурзька угода про міжнародну патентну класифікацію від 24.03.71.

24. Локарнська угода про заснування Міжнародної класифікації промислових зразків від 8 жовтня 1968 р.

25. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків 15 червня 1957 р.

26. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 72.

27. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756.

28. Про затвердження розмірів винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядок їх виплати : постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 71.

29. Про розмір відрахувань виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах : постанова Кабінету Міністрів України від 22 червня 2003 р. № 992.

30. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок : затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 18 лютого 2002 р. № 110.

31. Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2001 № 469.

32. Порядок розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель : затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 15.03.2002 № 197. __

33. Положення про Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи : затверджене наказом Міністерства освіти і науки від 20 листопада 2001 р. № 965/6156.

34. Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг : затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 576.

35. Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг : затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 10 січня 2002 р. № 10.

36. Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : затверджене наказом Державного патентного відомства України від 28 липня 1995 р. № 116 (в редакції наказу Державного патентного відомства України від 20 серпня 1997 р. № 72).

37. Правила складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого походження товару та (або) права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару : затверджені наказом Міністерства освіти і науки України 17 вересня 2001 р. № 598.

38. Правила складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію

топографії інтегральної мікросхеми : затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2002 р. № 260.

39. Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12 квітня 2001 р. № 292.

40. Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми та видачу ліцензії на використання топографії інтегральної мікросхеми : затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2001 р. № 577.

41. Правила складання та подання заявки на сорт рослин : затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 26 квітня 2007 р. № 287.

42. Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 р. № 686.

43. Положення про Державний реєстр заявок на сорти рослин : затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 26 лютого 2003 р. № 42

44. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" №1716 від 23 грудня 2004 року

8.2. Список рекомендованої літератури

1. «Основы интеллектуальной собственности». – К.: Ин Юре, 1999. –580 с
2. Левічева О. Д. Експертиза об'єктів промислової власності: заявки на торговельні марки. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2006. – 116 с.
3. Патентування винаходів в Україні, П.П. Крайнев, Л.І. Роботягова, І.І. Дятлик, 2000, 340с.
4. Право интеллектуальной собственности. Академ. курс; Учебник для студентов высших учеб. заведений /Под ред. д.ю. н. Е.П. Орлюк, д.ю. н. А.Д.Святоцкого. - К.: Издательской Дом "Ин Юре". 2006. - 720 с.
5. Базилевич В. Д. «Интеллектуальная собственность». К.– Знання.- 2006. – С. 431.
6. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Введення в інтелектуальну власність (тема1)//Інтелекутальна власність №1, 2008Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Система охорони інтелектуальної власності (тема 2) //Інтелекутальна власність №2, 2008
8. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Поняття права інтелектуальної власності (тема 3) //Інтелекутальна власність №3, 2008
9. Лерантович Е.Т., Канципа А.В. Стратегія управління інтелектуальною власністю Вісник НТУ "ХПІ", 41(2)'2008
- 10.Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Авторське право.(тема4) //Інтелекутальна власність №4, 2008
- 11.Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Суміжні права (тема 5) //Інтелекутальна власність №5, 2008

12. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (тема 6) //Інтелектуальна власність №6, 2008
13. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Сучасні погляди на інститут права інтелектуальної власності (тема 7) //Інтелектуальна власність №7, 2008
14. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (тема 8) //Інтелектуальна власність №8, 2008
15. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Захист прав інтелектуальної власності (тема 9) //Інтелектуальна власність №9, 2008
16. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Економічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності (тема 10) //Інтелектуальна власність №10,11, 2008
17. В.Б. Юскаєв. "Інтелектуальна власність". Частина 1 С.: Видавництво СумДУ, 2009р. 124 с.
18. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентоспроможності продукції (тема 11) //Інтелектуальна власність №2,3, 2009
19. Солощук М., Капінос М., Лерантович Е. Інтелектуальна власність та корпоративна інноваційна політика (тема 12) //Інтелектуальна власність №4, 2009.
20. Наталия Мироненко Понятие субъектов права интеллектуальной собственности и критерии их классификации, Журнал "Теория и практика интеллектуальной собственности", № 1, 2009
21. А.Пичкур. "Правовая охрана селекционных достижений в растениеводении". – К.: ЧП "Авокадо", 2006. – 804 с.
22. В. Дробязко. Актуальные проблемы защиты прав объектов интеллектуальной собственности. – К.: ООО "Лазурит – Полиграф" 2007. – 141 с.
23. В. Дробязко. Охрана баз данных: международные, региональные, национальные аспекты. – К.: ООО "Лазурит – Полиграф", 2008. – 132 с.
24. Е.Штефан. Авторское право в рекламе.–К.: ООО "Лазурит – Полиграф", 2008. – 149 с.
25. А. Жужнева. "Зарубіжне патентування: переваги використання процедури згідно з Договором про патентну кооперацію". "Винахідник та раціоналізатор": Науково-популярний, науковий журнал. – 2009. - №6. - С. 24 – 28.
26. В.Б. Юскаєв. "Інтелектуальна власність". Частина 2 С.: Видавництво СумДУ, 2010р. 141 с.
27. Несчетна Т., Рябець А. "Патентна інформація – важливе джерело інноваційного розвитку". "Світогляд": Науково-популярний журнал. – 2010. - №5. - С.57 – 59.
28. Глухівський Л. "Правова охорона об'єктів промислової власності: етапи становлення та розвитку". "Наука та інновації". Український оглядовий журнал майбутнього. Науково-практичний журнал НАНУ. – 2010. - Т. 6. - № 4. – С.46-50.
29. Бованенко Т.В., Бованенко О.В. Набуття правової охорони на промислові зразки за Гаазькою угодою про міжнародну реєстрацію промислових зразків: Практичний посібник. Державна служба інтелектуальної власності України. ДП «Український інститут промислової власності». – Серія: «Інтелектуальна

- власність в Україні». К.: ТОВ «Альфа-ПК», 2011. – 56с.
- 30.Куса С.Д., Лисенко Л.С. Стандарти ВОІВ як основа для створення та використання патентної документації. “Інтелектуальна власність”: Науково-практичний журнал. – 2011. - № 2. - С. 16-21.
- 31.Левічева О.Д., Манцерова І.Ю. Складання та подання заявки на міжнародну реєстрацію знака згідно з Мадридською угодою про міжнародну реєстрацію знаків та протоколом до цієї Угоди: Практичний посібник.– Державна служба інтелектуальної власності України. ДП «Український інститут промислової власності». – Серія: «Інтелектуальна власність в Україні». К.: ТОВ «Альфа-ПК», 2011. – 110с.
- 32.Лященко С. Охорона прав інтелектуальної власності, які стосуються природних мінеральних вод. “Інтелектуальна власність”: Науково-практичний журнал. – 2011. - № 8. - С. 20-27.
- 33.Монастирецький М.Г. Електронний обмін документами між закладом експертизи та заявниками в процесі діловодства за заявками на об'єкти інтелектуальної власності.“Наука та інновації”: Український оглядовий журнал майбутнього: Науково-практичний журнал НАН України. – 2011. - Т. 7. - № 4. - С. 13-18.
- 34.Законодательство Европейского союза в области авторского права и смежных прав/пер. с англ. и сост. Л.И.Подшибихина. - М. : ИНИЦ "ПАТЕНТ", 2012. - 62 с

8.3 Періодичні видання

1. Журнал «Інтелектуальна власність»
- 2 Журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» /

8.4Електронні ресурси Інтернет

1. Державну службу інтелектуальної власності України www.sips.gov.ua
2. Державне підприємство "Український Інститут промислової власності" www.uipv.org
3. 1.Веб-сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) www.wipo.int
4. Федеральна служба з інтелектуальної власності (Роспатент) www.fips.ru

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Завдання 1

1. Об'єкти права інтелектуальної власності.
2. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин
3. Припустимо, що ви стали видатним поетом і пізніше ви виявляєте, що Ваш вірш використовується без вашого дозволу політичною партією, яку зазвичай ви не підтримуєте.

Опишіть Ваші дії щодо захисту Ваших прав згідно чинного законодавства.

Завдання 2

1. Міжнародна класифікація промислових зразків (МКПЗ), побудова (перелік класів і алфавітний покажчик) та зміст.
2. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
3. Підприємство “Ексім” з Росії стало імпортувати в Україну вироблений в Росії товар, торговельна марка там належним чином зареєстрована. В Україні є аналогічний товар, який виробляє підприємство “Захист”, торговельна марка з такою ж назвою зареєстрована в Україні.

Підприємство “Захист” звернулося до суду. Чи буде задоволений позов? Надайте обґрунтовану відповідь з використанням чинного законодавства.

Завдання 3

1. Придатність винаходу (корисної моделі) для набуття права інтелектуальної власності на нього
2. Поняття і сутність суміжних прав. Види суміжних прав. Охорона суміжних прав і критерії її надання.
3. Для кожного з числа наступних прикладів вкажіть об'єкт або область права інтелектуальної власності, які були б найбільш придатними для їх охорони. Надайте відповідь згідно чинного законодавства щодо набуття прав інтелектуальної власності, та наведіть перелік документів необхідний для реєстрації одного з об'єктів.

- Компанія бажає отримати гарантії того, що більше ніхто не вправі буде використовувати її логотип.

- Співачка бажає передати права на відтворення відеокасети, на яку вона записала свій концерт.

- Новий спосіб очистки води без використання хімічних сполук.

- Компанія вирішила вкласти гроші в упаковку, яка має оригінальність, і бажає отримати право на її виняткове використання..

Завдання 4

1. Види ліцензійних платежів.
2. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.

3. Виробниче підприємство розробило нову медель літака. На даний час відбувається підготовка для отримання патенту на цю розробку. Чи можна зараз подавати заявку на винахід та на реєстрацію знака для товарів і послуг. Якою позначкою може маркуватися дане устаткування, до отримання свідоцтва на знак для товарів і послуг? Які наслідки для володільців права на знак для товарів і послуг при невикористанні знака. Який ще об'єкт промислової власності тут може виникнути? Надайте відповідь згідно чинного законодавства щодо набуття прав інтелектуальної власності.

Завдання 5

1. Поняття авторського права, сфера його дії. Твори, які не є об'єктами авторського права. Права, що охороняються авторським правом.
2. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
3. Головний технолог розробил та впровадил у виробництво спосіб виготовлення твердого сиру. Після використання протягом року цієї розробки, стала очевидною його ефективність. Автор запропонував директору підприємства запатентувати розробку як винахід, але не отримав відповіді протягом двох місяців і подав заявку на отримання патенту від власного імені. Патентне відомство відмовило у видачі патенту на винахід, посилаючись на порушення заявниками діючого законодавства.

Чи обгрунтована відмова? Які порушення допущені заявником, чи можна їх усунути? Дайте аргументовану відповідь згідно чинного законодавства .

Завдання 6

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Термін дії виключного права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Термін дії виключного права на винахід, що відноситься до лікарського засобу.
3. Робітниця кондитерської фабрики, придумала нову назву цукерок та нову упаковку для подарункового набору цукерок.

Який вид захисту можна отримати? Наведіть процедуру набуття прав на об'єкт права інтелектуальної власності. Надайте відповідь згідно чинного законодавства щодо набуття прав інтелектуальної власності.

Завдання 7

1. Умови встановлення пріоритету винаходу, корисної моделі й промислового зразка. Поняття конвенційного пріоритету.
2. Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право).
3. Суддя Адвокатов у зв'язку з резонансною справою, в якій був головуючим, дав інтерв'ю міській газеті. Разом з інтерв'ю в газеті було

опубліковане рішення у справі, яке він виніс, та коментарі до нього. Адвокатов звернувся до редакції з вимогою виплатити йому винагороду за публікацію рішення, автором якого він є. Редакція відмовила йому у виплаті винагороди.

Що в даному випадку є об'єктом авторського права? Чи мав право суддя вимагати виплати винагороди? Надайте обґрунтовану відповідь з посиланням на чинне законодавство.

Завдання 8

1. Державна реєстрація авторського права. Колективне управління правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.
2. Види використання винаходу, корисної моделі або промислового зразка. Дії, що не є порушенням виключного права на винахід, корисну модель або промисловий зразок. Незаконне використання винаходу, корисної моделі або промислового зразка.
3. Технолог косметичної фірми «Кремійк» Тарасова розробила новий склад крему від засмаги. Фірма налагодила випуск цього крему в кількості 100 000 штук в рік, проте жодних правових документів по захисту інтелектуальних прав на цей винахід не оформлялося. Через 2 роки конкуруюча фірма «Вазілік» стала випускати такий же крем і оформила патент на винахід. При цьому надіслали претензію фірмі «Кремійк» про те, щоб вони припинили порушувати їх прав і припинили випуск цих кремів. Чи обґрунтовані претензії «Вазілік». Які відповідні дії фірми «Кремійк». Надайте обґрунтовану відповідь згідно чинного законодавства.

Завдання 9

1. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків і Протокол до Мадридської угоди: склад учасників і основних положень, подібність і розходження між ними.
2. Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
3. Сформулювати стратегію захисту нової марки молочного продукту. Розробити словесний товарний знак для молочного продукту, що задовольняє абсолютним підставам для його реєстрації в Україні. Перерахувати зазначені підстави. Навести необхідний для реєстрації комплект матеріалів заявки на реєстрацію знаку для товарів і послуг.

Завдання 10

1. Призначення Договору про патентну кооперацію (РСТ).
2. Які права отримує власник об'єкта права інтелектуальної власності при внесенні їх у статутний капітал підприємства?
3. Два автори літературного твору вирішили зареєструвати авторське право. Яким чином і де вони можуть це здійснити? Надати обґрунтовану відповідь. Оформити Заяву для подання заявки на реєстрацію літературного твору згідно вихідних даних:

Назва твору – Роман «Кульбаба».

Автори: Ромашкін Роман Іванович, Круглов Петро Семенович

Дата створення твору – січень 2012 р.

Місце і дата першого випуску - Україна, 13.06.2012

бланк Заяви за адресою (http://sips.gov.ua/ua/authors_rights.html).

Завдання 11

1. Дати визначення, що таке авторське право і навести приклади видів творів, що охоплюються авторським правом.

2. Право попереднього користувача на торговельну марку.

3. У ТОВ «Веселка» групою співробітників розроблена технологія одержання автомобільних присадок, з новими унікальними властивостями. Кому можуть належати права на дану технологію?

Яку стратегію Ви можете запропонувати для забезпечення правової охорони даної технології. Які охороноздатні об'єкти можуть бути присутніми в даній технології і які варіанти закріплення прав Ви можете запропонувати для кожного об'єкта?

Завдання 12

1. Службовий винахід. Право на одержання патенту на службовий винахід.
2. Основні підходи до оцінки об'єктів права інтелектуальної власності.
3. Любитель гірських лиж Саночкін створив спеціальний вологостійкий утеплений комбінезон, який став використовувати. У травні 2012 року ТОВ «Penguin» подало заявку на видачу патенту в патентне відомство на аналогічний комбінезон.

У червні 2012 року Саночкін вирішив запатентувати свій винахід і також звернувся в патентне відомство із заявкою. Який буде результат, хто отримає патент? Обґрунтувати відповідь згідно чинного законодавства.

Завдання 13

1. Фактори, які впливають на розмір ліцензійної винагороди.
2. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
3. Художник Кісточкин намалював картину. Незабаром Пензликів придбав цю картину на аукціоні. Через рік Кісточкин звернувся до Пензликова з проханням надати йому можливість намалювати копію з цієї картини. Пензликів відмовив йому у цьому проханні, мотивувавши тим, що тепер картина належить йому і він не хоче її нікому показувати.

Чи правомірна його відмова? Надайте обґрунтовану відповідь з посиланням на чинне законодавство.

Завдання 14

1. Патентні мита, їхні види, порядок оплати. Підстави для звільнення від сплати мит, зменшення їхніх розмірів, відстрочки їхньої сплати або повернення.
2. Що мається на увазі під похідними творами? Наведіть приклади.
3. АТ «Приват» розробило новий медичний препарат від цукрового діабету.

В вересні 2012 року, підприємство приймало участь в міжнародній виставці, де був представлений препарат, в оригінальній упаковці. Підприємство в січні 2013 р. отримало повідомлення, що конкуруюча фірма подала заявку на промисловий зразок на це упаковання.

Чи може АТ«Приват» подати заявку на реєстрацію цієї упаковки в якості промислового зразка і щоб отримати патент на промисловий зразок?

Опишіть Ваші дії щодо захисту Ваших прав згідно чинного законодавства.

Завдання 15

1. Майнові права автора на твір. авторського права. Авторське право на службові твори.

2. Зміст виключного права на торговельну марку. Право попереднього користувача на торговельну марку.

3. Для кожного з наступних прикладів вкажіть який об'єкт сфері права інтелектуальної власності є найбільш відповідним для охорони:

- Комплект меблів;
- Спосіб передачі та прийому даних по каналу телевізійного мовлення
- Комп'ютерна програма.

Обґрунтувати відповідь. Навести перелік матеріалів заявки для реєстрації в Україні, по кожному з вказаних об'єктів .

Завдання 16

1. Договір комерційної концесії.

2. Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (МКТП) і основні критерії її побудови.

3. Власник кав'ярні Пеленчик, вирішив прикрасити свій заклад фотографіями передрукованими з виданого фотоальбому відомого фотохудожника Пермякова. Чи може він це зробити і яким чином? Обґрунтувати відповідь згідно чинного законодавства..

Завдання 17

1. Міжнародні угоди, що відносяться до авторського права.
2. Дата подачі заявки на знак для товарів і послуг. Пріоритет знаків для товарів і послуг. Умови встановлення конвенційних, виставочного пріоритетів і пріоритету за виділеною заявкою. Термін дії виключного права на торговельну марку і порядок його продовження.
3. Виробник спортивного одягу бажає запустити у виробництво, як частину його нової колекції, серію простих футболок, які мають три різних відтінки (білий, синій і червоний). Чи можна надати охорону цих

футболка в якості промислового зразка. Обґрунтувати відповідь згідно чинного законодавства

Завдання 18

1. Основні положення Бернської конвенції.
2. Добре відома торговельна марка. Умови й порядок визнання знака для товарів і послуг добре відомим в Україні. Обсяг надання правової охорони. Термін дії правової охорони добре відомої торговельної марки.
3. Для кожного з наступних прикладів вкажіть який об'єкт права інтелектуальної власності є найбільш відповідним для охорони:
  - Оригінальний чайник;
  - Новий вид електродвигуна
  - Логотип акціонерного товариства.

Обґрунтувати відповідь згідно чинного законодавства. Навести перелік матеріалів заявки для реєстрації по кожному з об'єктів .

Завдання 19

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
2. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
3. Підприємець має намір подати на реєстрацію у Франції позначення «Бальзам український» для захисту передбачуваного експорту товару. Особливістю товару, щодо якого передбачається реєстрація знака, є унікальний настій трав, збором якого фірма займається в горах Карпат. Надати обґрунтовану відповідь щодо можливої реєстрації.

Завдання 20

1. Правов охорона на компоновання ІМС.
2. Особи, що мають право на одержання патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Перехід, передача права на одержання патенту. Правове регулювання відносин, пов'язаних з винаходами, корисними моделями й промисловими зразками, створеними працівником у зв'язку з виконанням трудових обов'язків або конкретного завдання роботодавця.
3. Виберіть із списку ті позначення, які не можна реєструвати в якості торговельних марок. Відповіді обґрунтувати згідно чинного законодавства.
  - Знак «Натуральна шкіра» для товарів які виготовлені з натуральної шкіри
  - Знак «Помідорчик» для магазину одягу
  - Знак «Нотаріус» для послуг що надається нотаріальною конторою.

Завдання 21

1. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.

2. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
3. Підприємство займається розробкою та модернізацією програмного забезпечення для смартфонів. Створені підприємством програми мають оригінальні назви, під якими вони поширюються через салони зв'язку і інтернет-магазини. Розробіть для підприємства план першочергових заходів з охорони виключних прав.

Завдання 22

1. Захист права інтелектуальної власності судом.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності: склад учасників і основні положення.
3. За замовленням Оперного театру м. Києва автори написали лібретто опери, за що отримали винагороду відповідно до договору як відсоток від суми, вирученої від продажу квитків. Опера неодноразово ставилася і в інших містах країни. У зв'язку з цим виникає питаннями:
  - чи вправі інші театри без укладання договору використовувати їхній твір, який переданий одному театру;
  - чи вправі театри здійснювати запис вистави та дозволяти транслювати по телебаченню;
  - яким чином можна отримати винагороду за використання їхнього твору?

Завдання 23

1. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
2. Вільне використання об'єктів авторського права.
3. Державний інспектор з питань інтелектуальної власності звернувся до нічного клубу "Оріон" з вимогою надати інформацію використання опублікованих фонограм у своїй комерційній діяльності. Зазначивши, що здійснюється порушення авторських і суміжних прав, тому що не виплачується винагорода авторам творів, що звучать під час роботи закладу, держінспектор склав протокол про адміністративне правопорушення і постанову про притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 51-2 КУпАП (сплатити 3 400 грн. штрафу). Яким чином нічний клуб повинен виплачувати винагороду авторам пісень, які звучать під час дискотеки? Чи мав право державний інспектор з інтелектуальної власності виносити постанову про притягнення до адміністративної відповідальності? Порядок притягнення до відповідальності за ст. 51-2 КУпАП. Яким чином повинні проводитися перевірки державними інспекторами?

Завдання 24

1. Сутність права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
2. Міжнародна патентна класифікація винаходів.
3. Ви написали музику. Розгляньте можливість отримання прав інтелектуальної власності згідно чинного законодавства.

Завдання 25

1. Тимчасова правова охорона винаходів, умови її виникнення
2. Найробський договір про охорону олімпійського символу. Склад учасників і основні положення. Умови використання олімпійського символу в композиції знаку для товарів і послуг.
3. Підприємство “Фармік” отримало нову діючу речовину, яку відносять до засобів при лікуванні печінки. До яких об’єктів права інтелектуальної власності її можна віднести? Чи можна отримати на неї патент? Надайте обгрунтовану відповідь з використанням чинного законодавства.

Завдання 26

1. Умови використання назви «Україна» в позначенні поданому на реєстрацію в якості знаку для товарів і послуг.
2. Законодавство про припинення недобросовісної конкуренції.
3. Розподіліть наведені нижче винаходи за їх видами (пристрій, спосіб, речовина):

- Склад ліків,
- технологія виготовлення ліків,
- метод перевірки якості ліків,
- ампула для ліків,
- автоматизована лінія для фасування ліків,
- спеціальна упаковка для ампул,
- метод введення ліків до організму людини,
- технологія утилізації упаковки від ліків.

Для одного з об’єктів опишіть процедуру набуття прав інтелектуальної власності

Завдання 27

1. Патентування винаходів або корисних моделей в іноземних державах відповідно до національних і міжнародних процедур.
2. Вказати загальну тривалість дії авторського права, наданого Бернською конвенцією, Європейським союзом і Сполученими Штатами Америки.
4. Підприємство розробило нову коляску для дітей, яка відрізняється і зовнішнім виглядом від існуючих, і має в собі оригінальні конструктивні елементи. Яким чином підприємство може захистити своє право від копіювання коляски? Якщо отримати захист в Україні, чи можна захиститися від виготовлення такої ж іграшки в інших країнах? Надайте обгрунтовану відповідь посилаючись на чинне законодавство.

Завдання 28

1. Колективне управління авторськими й суміжними правами.
2. Сутність права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності.

3. Існує фірма “Каштан”, яка займається послугами таксі. В місті з’явилася нова фірма, яка теж займається наданням послуг у сфері перевезень населення, за назвою “Каштан”.

- Чи можна заборонити другій фірмі використовувати у своїй назві «Каштан»?

- Яким чином буде вирішена ситуація, якщо назва “Каштан” є зареєстрованим знаком для товарів і послуг

- Яким чином буде вирішена ситуація, якщо назва “Каштан” не зареєстрований знак для товарів і послуг?

Надайте обґрунтовану відповідь з використанням чинного законодавства.

Завдання 29

1. Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Рішення яким не надається правова охорона в якості винаходу та корисної моделі.

2. Суб’єкти права інтелектуальної власності.

3. Виробниче підприємство розробило нове медичне устаткування. На даний час відбувається підготовка для отримання патенту на цю розробку. Чи можна зараз подавати заявку на реєстрацію знака для товарів і послуг, якою позначкою може маркуватися дане устаткування, до отримання свідоцтва на знак для товарів і послуг? Які наслідки для володільців права на знак для товарів і послуг при невикористанні знака? Надайте обґрунтовану відповідь з використанням чинного законодавства.

Завдання 30

1. Комерціалізація інтелектуальної власності

2. Авторське право. Реєстрація авторського права на твір. Реєстрація авторського права на службовий твір.

Уявіть, що ви є громадянином однієї з країн, що підписала Бернську конвенцію, і ви створюєте літературний твір. Які кроки ви повинні зробити для реєстрації авторського права на ваш твір. Які документи Ви отримаєте, на який термін буде охорона.

Надайте відповідь згідно чинного законодавства щодо набуття прав інтелектуальної власності.

Зразок оформлення титульної сторінки роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"

Факультет «Комп'ютерні інформаційні технології»
Кафедра «Інформатика та інтелектуальна власність»

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

з дисципліни

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

Виконала: ст. 5-го курсу, групи КІТЗ-48
Мельник Олена Анатоліївна
Перевірив: доцент В.І. Купченко

Харків – 2015